MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASIANTUNTIJALAUSUNTO ASIASSA: E 27/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi neuvoston direktiivin 92/43/ETY muuttamisesta suden (Canis lupus) suojeluaseman osalta

Komissio antoi 7.3.2025 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (jäljempänä ”luontodirektiivi”) muuttamisesta suden (Canis lupus) suojeluaseman osalta (COM(2025) 106 final). Ehdotuksen taustalla on Euroopan luonnonvaraisen kasviston ja eläimistön sekä niiden elinympäristön suojelusta tehdyn yleissopimuksen (jäljempänä ”Bernin sopimus”) pysyvän komitean päätös suden suojeluaseman muuttamisesta komission ehdotuksen (COM(2023) 799 final) ja sitä koskevan neuvoston päätöksen (EU) 2024/2669 mukaisesti.

Käsittelyssä oleva E-kirje on valmisteltu ympäristöministeriön johdolla yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön ja valtioneuvoston kanslian kanssa.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa asiantuntija lausuntonaan, että valtioneuvosto on linjannut E-kirjeessä (E 58/2023 vp) Suomen avaintavoitteet EU:n strategiseen agendaan ja tulevan komission ohjelmaan vaikuttamiseksi, että Suomi edistää suurpetoja, erityisesti sutta, koskevan sääntelyn kehittämistä vastaamaan paremmin kantojen nykyistä tilaa.

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että valtioneuvoston kanta suden siirtämistä luontodirektiivin liitteestä IV (tiukasti suojellut lajit) liitteeseen V (suojellut lajit) on perusteltu.

Maa- ja metsätalousministeriö näkee valtioneuvoston lailla, että komission ehdotus suden suojelustatuksen lieventämisestä on asianmukainen ja tarpeellinen, kun otetaan huomioon erityisesti lajin kannan tilan nykyiset kehityssuuntaukset EU:n alueella sekä se suojelun taso, jonka luontodirektiivin liitteen V mukainen lajien suojelujärjestelmä tarjoaa.

Maa- ja metsätalousministeriö haluaa nostaa esille, että liitteen muutoksella on vaikutusta suden kansalliseen lainsäädäntöön mikä tulee helpottamaan lupien myöntämistä suden metsästämiseksi.

Liitteen IV lajeja koskee luontodirektiivin **12 artikla**. Tämä edellyttää kaikkien lajin yksilöiden tappamisen kieltämisen. Suomessa luontodirektiivin liitteen IV lajit on rauhoitettu ympärivuoden metsästyslain 37 §:n nojalla.

12 artiklan suojelusta voidaan poiketa **16 artiklan** nojalla. Liitteen IV lajien metsästys on siten Suomessa perustunut metsästyslain 41 ja 41 a §:ään. Poikkeusluvissa on siis otettava huomioon se, että vaikutus ei saa heikentää suotuisan suojelutason saavuttamista tai säilyttämistä ja varmistuttava siitä, että poikkeamiselle ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua. Lisäksi poikkeuslupa on voitu myöntää joko vahinko- tai turvallisuusperusteisena poikkeuslupana tai kannanhoidollisena poikkeuslupana. Tämä on tuonut erityisiä rajoitteita mm. erityisen merkittävistä vahingoista vahinkoperusteisten poikkeuslupien osalta tai päämäärästä, jonka puuttumiseen on kannanhoidolliset poikkeusluvat kaatuneet.

Liitteen V lajeja koskee luontodirektiivin **14 artikla**. Direktiivin 14 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta liitteessä V olevien luonnonvaraisten eläin- ja kasvilajien yksilöiden ottaminen luonnosta sekä niiden hyödyntäminen eivät ole ristiriidassa niiden suotuisan suojelun tason säilyttämisen kanssa, jos jäsenvaltiot katsovat sen tarpeelliseksi 11 artiklassa säädetyn seurannan perusteella. Jos tällaiset toimenpiteet katsotaan tarpeellisiksi, niihin on kuuluttava 11 artiklassa säädetyn seurannan jatkaminen. Niihin voi lisäksi kuulua erityisesti mm. lajien yksilöiden luonnosta ottamista ja tiettyjen kantojen hyödyntämistä koskeva väliaikainen tai paikallinen kieltäminen, yksilöiden ottamista koskevien aikojen ja/tai menetelmien sääntely, yksilöitä

pyydettäessä niiden kantojen suojelun huomioon ottavien metsästys- ja kalastussääntöjen soveltaminen, yksilöiden ottamista koskeva lupajärjestelmä tai kiintiöt sekä toteutettujen toimenpiteiden vaikutusten arviointi.

Tiivistetysti artikla 14 velvoittaa vain suotuisan suojelutason seurannan järjestämiseen. Sekä siihen, jos jäsenvaltio katsoo seurannan perusteella tarpeelliseksi, niin toimenpiteisiin on ryhdyttävä. Artiklassa on listattu esimerkkejä toimenpiteistä. Ne eivät ole sitovia. **Vain seurannan jatkaminen on artiklassa sitova toimenpide.**

Jos ja kun suden liitteen muutos tapahtuu, voidaan poistaa susi metsästyslain 37§:stä, jossa säädetään sudelle ympärivuotinen rauhoitus. Tämän jälkeen metsästysasetuksen 24 §:n nojalla sudelle tulisi säätää tietty rauhoitusaika, jonka ulkopuolinen aika olisi käytännössä ns. metsästysaika. Lisäksi susi tulisi liittää metsästysasetuksen 1 §:n lajeihin, joiden metsästykseen tarvitaan pyyntilupa. Tämä ei olisi siis metsästyslain 41 §:n poikkeuslupa, vaan samanlainen pyyntilupa kuin nyt on käytössä euroopanmajavalle.

Metsästysaikana suden kohdalla ei siis sovellettaisi jatkossa metsästyslain 41 ja 41a §, joten kyseessä ei olisi luontodirektiivin 16 artiklan soveltaminen. Tarvetta erityisen merkittävien vahinkojen arviointiin, muun tyydyttävän ratkaisun selvittämiseen tai kannanhoidollisessa metsästyksessä päämäärän selvittämiseen ei jatkossa olisi. Myöskään yksittäisessä pyyntilupaharkinnassa ei tule otettavaksi huomioon vaikutus suojelutasoon.

Metsästyslain 41 ja 41a § ja siis 16 artikla tulisi sovelletuksi vain metsästysasetuksen säätämänä rauhoitusaikana.